

Hajnówka, dnia 11 lutego 2016 r.

ZK.5510.1.2016

**Pan
Lech Jan Michalak
Przewodniczący
Rady Powiatu Hajnowskiego**

W załączeniu przesyłam informacje z realizacji Powiatowego Programu Zapobiegania Przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego Powiatu Hajnowskiego.

Harmonogram działań i przedsięwzięć

1. Zapewnienie porządku publicznego

Zakłócanie spokoju oraz nieporządek podczas imprez masowych, w tym imprez sportowych

Funkcjonariusze KPP Wydziału Prewencji uczestniczyli w zabezpieczeniu porządku publicznego: 4 imprez o charakterze masowym, wizyt objętych klauzulą VIP, ponadto zabezpieczano szereg festynów, imprez sportowych, religijnych.

Agresywne, hałasujące grupy młodzieży w miejscach publicznych

W obszarze przestępczości nieletnich odnotowywana niższe wartości w stosunku do lat ubiegłych, jeśli chodzi o liczbę czynów karalnych. W 2015r. na terenie powiatu hajnowskiego 25 nieletnich popełniło 28 czynów karalnych (przestępstw), podobnie jak z roku ubiegłym. Były to m.in. kradzież mienia - 5, przestępstwa narkotykowe - 5, kradzież z włamaniem – 3, przestępstwa rozbójnicze – 2 oraz uszczerbek na zdrowiu inne. Ponadto w 2015 r., wobec nieletnich przeprowadzono 55 postępowań w sprawach o czyny karalne i zabronione (wykroczenia), więcej o 13 w stosunku do roku 2015.

Zmniejszenie ilości czynów karalnych popełnionych przez młodzież

Wydział Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Hajnówce organizował zajęcia dla młodzieży alternatywnych, udostępnił sale i obiekty sportowe wraz sprzętem na potrzeby społeczności lokalnej, jak również w szkołach ponadgimnazjalnych corocznie organizował imprezy turystyczno-krajoznawcze.

KPP organizowano spotkania z rodzicami, kuratorami oraz przedstawicielami instytucji zajmujących się działalnością na rzecz nieletnich oraz utrzymywano stałą współpracę z dyrektorami szkół, nauczycielami i pedagogami szkolnymi podejmując wspólne działania profilaktyczne. W 2015 roku w sumie przeprowadzono 178 spotkań z dziećmi i młodzieżą oraz 77 spotkań z pedagogami.

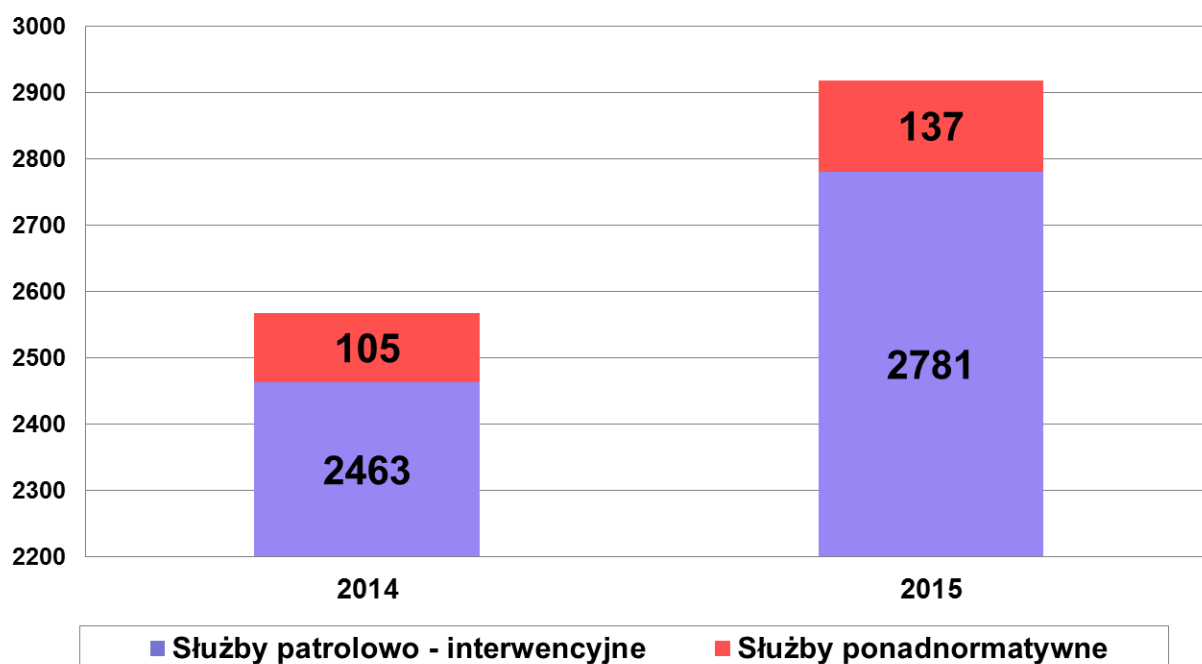
2. Działalność prewencyjna – wychowawcza

Przestępczość uciążliwa dla społeczeństwa w kategoriach:

Funkcjonariusze tut. KPP w 2014 roku, w sumie podjęli i przeprowadzili łącznie 4883 interwencje (spadek o 81).

Średni czas reakcji w rejonie miejskim wyniósł 4:07, natomiast czas reakcji w rejonie wiejskim – 14:08.

Rysunek nr 4. Liczba służb patrolowo-interwencyjnych oraz ponadnormatywnych w 2015 roku.

Ponadto, na terenie powiatu hajnowskiego odnotowano popełnienie 8118 wykroczeń (wzrost 2087), z czego:

- 6187 przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji,
- 599 przeciwko przepisom o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- 352 przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu,
- 122 przeciwko urządzeniom użytku publicznego,
- 435 przeciwko mieniu,
- 198 przeciwko obyczajności publicznej,
- 54 przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia,
- 2 przeciwko przepisom o rybactwie śródlądowym,
- 4 przeciwko przepisom o ochronie zwierząt

- 3 przeciwko ochronie przyrody
- 162 przeciwko innym przepisom

Przeprowadzono łącznie 851 postępowań w sprawach o wykroczenia (*spadek o 107*), w wyniku których:

- sporządzono 441 wniosków o ukaranie do Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim (*mniej o 124*); w tym: 33 za spożywanie alkoholu w miejscu zabronionym i 52 za zakłócanie ładu i porządku publicznego, 4 przeciwko obyczajności publicznej
- sporządzono 266 wniosków o odstąpienie od kierowania wniosku do Sądu (więcej o 59);

Za popełnione wykroczenia łącznie nałożono 3776 mandatów karnych (*wzrost o 711*), w tym 94 za spożywanie alkoholu w miejscu zabronionym oraz 21 za zakłócania ładu i porządku publicznego, 31 przeciwko obyczajności publicznej.

Wobec sprawców drobnych przewinień zastosowano 3283 innych środków oddziaływania poza karnego.

Ogółem zatrzymano 558 osób, z czego w PdOZ osadzono 375, w tym: podejrzewanych o popełnienie przestępstwa – 161, na polecenie Sądu lub prokuratora – 33 zatrzymanie prewencyjne – 23 oraz 158 osób do wytrzeźwienia, z czego 153 to mężczyźni i 5 kobiety.

Zatrzymano łącznie 50 osób poszukiwanych;

Dotyczące przemocy w rodzinie.

Wykorzystywanie informacji przekazywanych przez Komendę Powiatową Policji w Hajnówce o przypadkach zaistnienia przemocy. W ciągu 2015 r. pozyskano 76 informacji ze strony KPP Hajnówka o zjawisku przemocy. Na potrzeby KPP – PCPR Hajnówka przekazał 76 odpowiedzi na temat udzielanego wsparcia.

Pracownicy PCPR udzielali wsparcia poprzez pracę socjalną, w dniach i godzinach pracy jednostki.

Prowadzenie działalności informacyjnej dla osób będących ofiarami przemocy w rodzinie.

W 2015 r. Centrum opracowało i upowszechniło wśród lokalnych instytucji ulotkę, skierowaną do osób uwikłanych w przemoc pn. „Żółta kartka”, zawierającą podstawowe informacje dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie, a także dane na temat miejsca uzyskania pomocy i wsparcia (adres, telefon i email PCPR w Hajnówce);

PCPR przygotowało „Informator dotyczący podmiotów świadczących pomoc dla osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz podmiotów realizujących

oddziaływania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie na terenie powiatu hajnowskiego”, zawierający: dane teleadresowe Centrum jako podmiotu realizującego oddziaływania korekcyjno-edukacyjne, wykaz zespołów interdyscyplinarnych wraz z danymi teleadresowymi ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu, wykaz jednostek specjalistycznego poradnictwa w powiecie oraz organizacji pozarządowych świadczących usługi na rzecz rodzin dotkniętych przemocą; Ww. informator, wraz z „Załoženiami Programu korekcyjno-edukacyjnego” przekazano do Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim, Komendy Powiatowej Policji w Hajnówce, Prokuratury Rejonowej w Hajnówce oraz Ośrodków Pomocy Społecznej i Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminach z terenu powiatu (pismo z dnia 10.07.2015 r.); informator został również opublikowany na stronie internetowej PCPR w Hajnówce;

Rozpowszechniano (w siedzibie PCPR oraz wśród lokalnych placówek i instytucji pomocowych) broszury, ulotki i plakaty informacyjne dotyczące przeciwdziałania przemocy, pozyskane z innych instytucji i organizacji, np.: ulotka „Prawa ofiar przemocy seksualnej”- opracowana przez Pełnomocnika Rządu ds. Równego Traktowania, „Informator o alternatywnych sposobach rozwiązywania sporów” opracowany przez Ministerstwo Sprawiedliwości;

Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

PCPR w Hajnówce jest nadal realizatorem Umowy Partnerskiej zawartej w dniu 07.02.2014 r. ze Stowarzyszeniem Wspierania Poradnictwa Obywatelskiego w Łomży na realizację w okresie 30.04.2014 r. - 31.12.2016 r. projektu pn. „Wspieranie przez doradzanie” jak również wspólnie realizujemy zadanie pn. „Poradnictwo obywatelskie dla seniorów. Celem umowy jest zapewnienie niepełnosprawnym i osobom w wieku poprodukcyjnym mieszkańcom powiatu hajnowskiego i członkom ich rodzin dostępu do specjalistycznego poradnictwa prawnego oraz informacji o prawach i uprawnieniach (poradnictwo online środy 9-13; porady telefoniczne poniedziałek 11-15; porady listowne; porady w sprawach zgłoszonych za pośrednictwem poczty elektronicznej i komunikatora internetowego skype wtorek 9-13). Z poradnictwa mogą również korzystać osoby uwikłane w przemoc. W 2015 r. za pośrednictwem PCPR z porad skorzystało 26 osób, Porady również mogą być udzielane bez pośrednictwa PCPR w Hajnówce.

Pracownicy PCPR udzielali porad socjalnych (53), w dniach i godzinach pracy jednostki.

W 2015 r. osoby uwikłane w przemoc skorzystały z poradnictwa psychologicznego 2 osoby; socjalnego 3 osoby i prawnego 2 osoby.

Informacje o bezpłatnym poradnictwie przekazywane były przez PCPR do Policji, prokuratury, sądu oraz OPS-ów z terenu powiatu.

Kierownik PCPR i Specjalista pracy socjalnej uczestniczyli w Posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego, Pracownik Socjalny uczestniczył w pracy Grup Roboczych Zespołu w Mieście Hajnówka.

W dniu 03.08.2015 r. PCPR w Hajnówce zorganizowało szkolenie nt.: „Jak radzić sobie z zachowaniami agresywnymi wśród klientów” . Szkolenie skierowane było do kadr pomocy społecznej i pieczy zastępczej z terenu powiatu hajnowskiego, w którym udział wzięło 36 osób;

Ponadto Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce od kilku lat włącza się w akcję promującą działania Prokuratury Rejonowej w Hajnówce dotyczącą Pomocy Ofiarom Przestępstw – poprzez informację o możliwości korzystania z tej formy pomocy.

Realizacja oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy.

PCPR w Hajnówce kilkakrotnie w ciągu 2015 roku zwracano się do Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim (Wydziału Karnego, Wydziału Rodzinnego i Nieletnich, Zespołów Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Karnych oraz do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich), Prokuratury Rejonowej w Hajnówce, Komendy Powiatowej Policji w Hajnówce, Ośrodków Pomocy Społecznej, zespołów interdyscyplinarnych i Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych funkcjonujących na terenie powiatu, przesyłając informację o planowanej w 2015 r. realizacji programu korekcyjno-edukacyjnego z prośbą o wskazywanie PCPR w Hajnówce jako ośrodka realizującego ww. oddziaływanie i kierowanie potencjalnych kandydatów do udziału w zajęciach (pisma z dnia 01.12.2014 r., 15.12.2014 r., 19.12.2014 r., 10.04.2015 r., 10.07.2015 r.);

W dniu 20.04.2015 r. opracowano informację o planowanym rozpoczęciu programu korekcyjno-edukacyjnego, którą umieszczono na stronie internetowej

Starostwa Powiatowego w Hajnówce oraz wywieszono na tablicy ogłoszeń w siedzibie PCPR;

PCPR zapraszało na spotkanie dotyczące oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych osoby stosujące przemoc, wskazywane przez ośrodki pomocy społecznej (MOPS i GOPS w Hajnówce), celem objęcia ich programem korekcyjno-edukacyjnym, jednak żadna z tych osób nie skorzystała z zaproszenia. W 2015 r. po namowie pracownika MOPS w Hajnówce 1 osoba zgłosiła chęć do udziału w programie, była jednak pod wpływem alkoholu, PCPR nawiązało kontakt z Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych celem podjęcia leczenia odwykowego, zainteresowanego poinformowano, iż po odbyciu terapii odstawowej może wziąć udział w oddziaływaniach. Jedna osoba z Gminy Hajnówka zadeklarowała potrzebę uczestnictwa w Programie Korekcyjnym (XII 2015).

PCPR prowadzi działania monitorujące dotyczące zmiany zachowań uczestników oddziaływań. Kierowane są pisma do jednostek penitencjarnych z prośbą o sporządzenie przez psychologa bądź wychowawcę opinii zawierającej ocenę wpływu zajęć na postawę uczestnika, a także pisma do poszczególnych ośrodków pomocy społecznej z prośbą o przeprowadzenie wywiadu środowiskowego oraz wypełnienie ankiety skierowanej do uczestnika programu.

Pracownicy PCPR w Hajnówce w 2015 r uczestniczyli w szkoleniach w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, m.in.: - 72 godz. kurs specjalistyczny „Terapia skoncentrowana na rozwiązaniach – kurs podstawowy”, - „Szkolenie dla kardy instytucji pomocy społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie” przeprowadzonym przez IRSS i Stowarzyszenie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”.

W dniu 19.11.2015 r. przedstawiciel PCPR w Hajnówce spotkał się z 10 osobami osadzonymi w Areszcie, którzy w najbliższym czasie zakończą odbywanie kary pozbawienia wolności. Szczególną uwagę zwrócono na znaczenie budowania prawidłowych kontaktów z rodziną osadzonych. Omawiając zadania wynikające z poszczególnych ustaw poinformowano o możliwości skorzystania z pomocy przez osoby stosujących przemoc w rodzinie, szczególnie do możliwości udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym. Zapoznano w tym zakresie z działalnością naszego Centrum, każdy uczestnik spotkania pobrał materiały do zapoznania (Ulotka „ŻÓŁTA KARTKA” skierowana do osób uwikłanych w przemoc domową, Informator dotyczący podmiotów świadczących pomoc dla osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz podmiotów realizujących oddziaływania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie na terenie powiatu hajnowskiego.

Na terenie Powiatu Hajnowskiego w okresie 2015 r. funkcjonowało 48 rodzin i rodzinnych domów dziecka w których przebywało ogółem 82 wychowanków (na dzień 31.12 2015 r. funkcjonowało 42 rodziny zastępcze i 2 rodzinne domy dziecka. Ogółem w rodzinnej pieczy zastępczej na koniec roku przebywało 75 dzieci.)

W ramach konkursu ogłoszonego przez MP i PS zatrudniono 2 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (2 etat) do wspierania funkcjonujących rodzin zastępczych. Wsparciem objęto 32 rodziny, w których przebywało 62 wychowanków.

Wspieranie usamodzielnianych wychowanków.

W 2015 roku procesem usamodzielnienia objęto 30 wychowanków w tym:

a) z rodzinnej pieczy zastępczej 19 wychowanków z tego:

- pomoc na kontynuowanie nauki - 16 wychowanków,
- pomoc pieniężna jednorazowa - 6 wychowanków,
- pomoc na zagospodarowanie - 2 wychowanków.

b) z instytucjonalnej pieczy zastępczej (DD w Białowieży) ogółem: - 8 osób w tym otrzymujących:

- pomoc na kontynuowanie nauki – 7 osób,
- pomoc finansowa z tytułu usamodzielnienia – 2 osoby,

c) wsparcie usamodzielnianych wychowanków z MOW, MOS, ZP (ustawa o pomocy społecznej) ogółem: - 3 osoby

w tym otrzymujących:

pomoc na kontynuowanie nauki: 2 osoby

pomoc pieniężna jednorazowa: 1 osoba

Na terenie powiatu hajnowskiego funkcjonuje Dom Dziecka w Białowieży. W 2015 r. roku w placówce przebywało 36 dzieci, z tego 29 z terenu powiatu hajnowskiego. W roku sprawozdawczym do DD przybyło 7 dzieci, z tego 5 z powiatu hajnowskiego. Z placówki w 2015 r. wybyło 8 dzieci, w tym 7 wychowanków z powiatu hajnowskiego. Z tego 3 osoby usamodzielniały się, 3 dzieci powróciło do rodzin biologicznych i 2 dzieci zostało przysposobionych.

W związku ze zgłaszaną przez rodziny zastępcze i pracowników służb społecznych z terenu powiatu potrzebą uzyskania wiedzy na temat jak uchronić nasze dzieci przed zagrożeniem substancjami psychoaktywnymi PCPR w dniu 10.11.2015 r. zorganizowało szkolenie nt. „Dopalacze – profilaktyka, diagnoza, pomoc”. W szkoleniu

wzięło udział 40 osób, w tym: rodziny zastępcze, rdd, kardy pomocy społecznej z terenu powiatu;

Działania dotyczące osób starszych i niepełnosprawnych

PCPR w Hajnówce jest realizatorem Umowy Partnerskiej zawartej w dniu 07.02.2014 r. ze Stowarzyszeniem Wspierania Poradnictwa Obywatelskiego w Łomży na realizację w okresie 30.04.2014 r.31.12.2016 r. projektu pn. „Wspieranie przez doradzanie” jak również wspólnie realizujemy zadanie pn. „Poradnictwo obywatelskie dla seniorów. Celem umowy jest zapewnienie niepełnosprawnym i osobom w wieku poprodukcyjnym mieszkańcom powiatu hajnowskiego i członkom ich rodzin dostępu do specjalistycznego poradnictwa prawnego oraz informacji o prawach i uprawnieniach (poradnictwo online środy 9-13; porady telefoniczne poniedziałek 11-15; porady listowne; porady w sprawach zgłoszonych za pośrednictwem poczty elektronicznej i komunikatora internetowego skype wtorek 9-13). W 2015 r. za pośrednictwem PCPR z porad skorzystało 26 osób, Porady również mogą być udzielane bez pośrednictwa PCPR w Hajnówce (skorzystało 15 osób). Pracownicy PCPR udzielali porad socjalnych (53), w dniach i godzinach pracy jednostki.

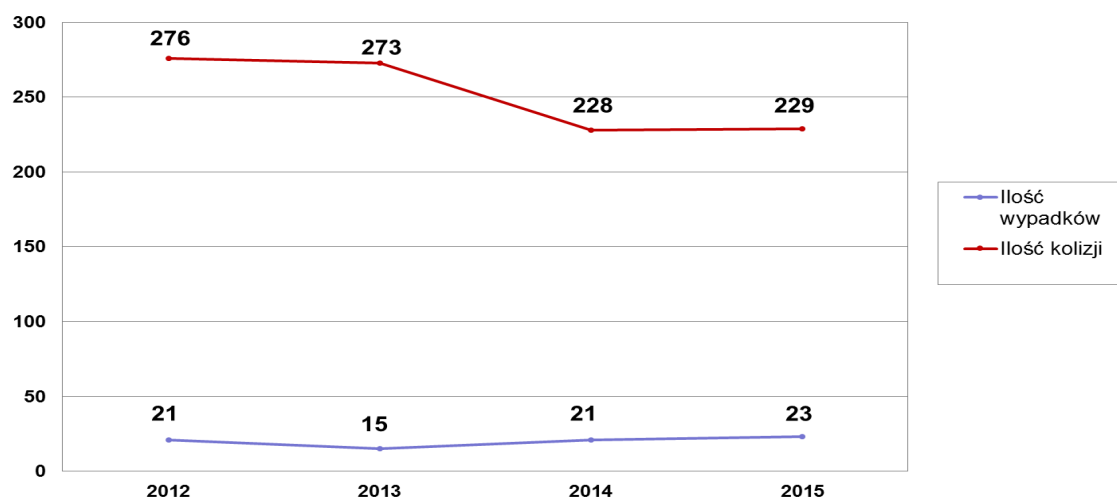
3. Bezpieczeństwo Komunikacyjne

Udział kierowców w wypadkach drogowych

W 2015 roku na terenie powiatu hajnowskiego miało miejsce 23 wypadki drogowe, tj. o 2więcej mniej niż w 2014r., w których 2osoby poniosło śmierć, (o 5mniej więcej niż w 2014r.), a 32 osoby doznały obrażeń ciała (więcej o 8). Do najczęstszych przyczyn wypadków powodowanych z winy kierujących należały: nieudzielanie pierwszeństwa przejazdu, nadmierna prędkość nieprawidłowe wyprzedzanie, wymijanie i omijanie, nieprawidłowe przejeżdżanie przejść dla pieszych, oraz błędy pieszych tj. wtargnięcie na jezdnię oraz nieprawidłowe przechodzenie przez jezdnię. Sprawcami 3 wypadków byli nietrzeźwi kierujący w jednym przypadku sprawcą wypadku był nietrzeźwy pieszy.

Odnotowano ponadto 229 kolizji drogowych, tj. mniej 59 niż w roku 2014, a ich główną przyczyną było: nieudzielenie pierwszeństwa przejazdu, nieuwaga przy cofaniu, nieprawidłowe wyprzedzanie, wymijanie i omijanie, nadmierna prędkość. W 2015r. – 5 sprawców kolizji spowodowało je będąc pod wpływem alkoholu (mniej o 2 niż w roku ubiegłym).

4. Rysunek nr 2 Liczba wypadków i kolizji na terenie powiatu hajnowskiego w latach 2012 -2015.

Rysunek nr 3. Liczba zabitych i rannych w wypadkach na terenie powiatu hajnowskiego.

Za popełnienie wykroczeń drogowych policjanci ukarali mandatem karnym 3347 uczestników ruchu drogowego (więcej o 600), natomiast w 2091 przypadkach zastosowano pouczenia (mniej o 1151).

W 2015 roku na terenie powiatu hajnowskiego, policjanci ujawnili ogółem 160 przypadków kierowania pojazdami w stanie nietrzeźwości lub po użyciu alkoholu (w 2014r. - 225). Wśród tych przypadków, przestępstw z art.178a par. 1 kk. było 86, tj. mniej o 56 niż w roku ubiegłym.

Negatywne zjawiska w transporcie drogowym i kolejowym oraz w zakresie eksploatacji pojazdów.

Komenda Powiatowa Państwowej Straży pożarnej w Hajnówce prowadzi monitoring przewozu materiałów niebezpiecznych koleją. Z uwagi na fakt zasłaniania się tajemnicą handlową, jeżeli chodzi o transport samochodowy, uzyskanie szczegółowych danych jest bardzo utrudnione.

Transport drogowy na terenie powiatu hajnowskiego odbywa się drogami wojewódzkimi:

- Nr 687 (Nowosady – Narewka – Bondary);
- Nr 692 (Bielsk Podlaski – Czeremcha);
- Nr 689 (Hajnówka - Bielsk Podlaski);
- 685 (Hajnówka - Narew – Białystok)

Przez miasto Hajnówka w chwili obecnej nie są wyznaczone drogi do przewozu materiałów niebezpiecznych.

Na terenie naszego powiatu znajduje się kolejowe towarowe przejście graniczne w Siemianówce, w którym dokonywana jest odprawa materiałów niebezpiecznych przewożonych koleją z Białorusi oraz innych państw byłego Związku Radzieckiego. Cysterny kolejowe, tu odprawione, trafiają do baz przeładunkowych znajdujących się na terenie Gminy Narewka: Ekoli Sp. z o. o. Zakład w Plancie, Planta, 17 – 220 Narewka, Operator Logistyczny Paliw Płynnych Sp. z o. o. Baza Paliw Nr 15 w Narewce, 17-220 Narewka oraz „Krypton” Sp. z o. o., Zabłotczyzna 30, 17 - 220 Narewka, w których materiały niebezpieczne są magazynowane bądź przeładowywane do cystern kolejowych normalnotorowych lub do autocystern i w taki sposób zostają dystrybuowane w głąb kraju. Ponadto wiele materiałów niebezpiecznych przewożonych jest również na trasie Bielsk Podlaski – Czeremcha.

We współpracy z PKP PLK S. A. Zakład Linii Kolejowych w Białymstoku oraz WCZK (Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego) w Białymstoku prowadzona jest ewidencja przewożonych materiałów koleją. Poniższa tabela przedstawia ilości materiałów niebezpiecznych przewożonych w roku 2015, 2014 oraz w 2013 r.

Lp.	Przebieg trasy	Rodzaj materiałów (nr ONZ)	Ilość przewożonych materiałów ilość składów/ilość wagonów w całym 2013 r.	Ilość przewożonych materiałów ilość składów/ilość wagonów w całym 2014 r.	Ilość przewożonych materiałów ilość składów/ilość wagonów w całym 2015 r.
1.	Granica państwa Siemianówka - Hajnówka - Czeremcha - Siedlce	węglowodory gazowe (1965)	273/2989	352/4208	424/4410
2.		paliwa do silników Diesla	b. d./b. d.	b. d./b. d.	b. d./b. d.
3.		fosfor żółty (1381)	b. d./b. d.	86/1170	61/697
4.		butan (1011)	68/189	195/626	211/608
5.		propan (1978)	120/705	222/1161	171/545
6.		benzyny (paliwo silnikowe) (1203)	2/9	85/1084	89/1060
7.		metanol (1230)	b. d./b. d.	17/396	10/204
8.		destylatory ropy naftowej	b. d./b. d.	1/2	b.d/b.d
9.		izobutan (1969)	b. d./b. d.	7/42	7/36
10.		chlor (1017)	b. d./b. d.	b. d./b. d.	2/10
11.		benzyna lekka (1268)	b. d./b. d.	b. d./b. d.	21/424
12.		toluen (1294)	b. d./b. d.	b. d./b. d.	2/16
13.		acetylen (1975)	b. d./b. d.	b. d./b. d.	1/3
14.		2, 4, 6 trójnitrotoluen (0209)	b. d./b. d.	b. d./b. d.	1/5
15.		cykloheksan (0059)	b. d./b. d.	b. d./b. d.	1/2
16.		miny z ładunkiem rozrywającym (0137)	b. d./b. d.	b. d./b. d.	1/2
17.		bomby z ładunkiem rozrywającym	b. d./b. d.	b. d./b. d.	1/1

		(0034)			
	RAZEM		463/3892	846/7465	1003/8013

Komenda Powiatowa PSP w Hajnówce prowadzi ciągle szkolenie w zakresie działań związanych z ratownictwem technicznym – wypadki komunikacyjne. Załogi Jednostek Ratowniczo Gaśniczych, na bazie posiadanego sprzętu realizują w ramach doskonalenia zawodowego program związany z ratownictwem technicznym.

Współpraca Urzędów Gmin oraz Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Hajnówce reprezentowanych przez Stowarzyszenie Samorządów Euroregion Puszczą Białowieską przy wsparciu finansowym ze środków Unii Europejskiej pozwoliła na pozyskanie w 2015 r. trzech samochodów do Komendy Powiatowej PSP w Hajnówce: średniego samochodu ratowniczo – gaśniczego z modułem ratownictwa technicznego MAN GBA – Rt 2,5/30, średniego samochodu ratowniczo – gaśniczego MAN GBA 3/30, ciężkiego samochodu ratowniczo – gaśniczego MAN GCBM 26/16.

Komenda Powiatowa PSP w Hajnówce przekazała lekki samochód ratownictwa technicznego SLRt Iveco Daily do OSP w Trześciance oraz średni samochód ratowniczo – gaśniczy GBA 2,5/24 Renault do OSP w Tofiłowcach.

W ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego „Infrastruktura i Środowisko” Komenda Wojewódzka PSP w Białymstoku pozyskała i przekazała w użyczenie Komendzie Powiatowej PSP w Hajnówce lekki samochód kwatermistrzowski SLKw Ford Transit Custom.

Komenda Wojewódzka PSP w Białymstoku przy wsparciu Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego pozyskała i przekazała Komendzie Powiatowej PSP w Hajnówce Iódź Jon 15 z silnikiem marki Honda 10 KM z przyczepką.

4. Wypoczynek i rekreacja

Wypadki i utonięcia

Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży.

Powyższe realizowane było poprzez kontrolę warunków bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo-wychowawczych oraz przegląd organizacji kolonii, obozów.

PSSE w Hajnówce w 2015r. skontrolowała wszystkie placówki oświatowo –wychowawcze na terenie powiatu będące pod nadzorem PPIS w Hajnówce (obiekty

podlegające pod Starostwo Powiatowe w Hajnówce są kontrolowane przez PPWIS w Białymstoku).

Zakres kontroli oprócz warunków sanitarno-higienicznych obejmował również ocenę bezpieczeństwa pomieszczeń, używanego sprzętu jak i otoczenia wokół obiektu. Podczas kontroli pomieszczeń zwracano uwagę na: osłonięcie grzejników /czy osłony nie mają wystających elementów/, stan powierzchni podłóg/ czy są bez dziur i wyrw/, stan powierzchni schodów / czy są nieśliskie i równe, zabezpieczenie poręczy na korytarzach przed zsuwaniem się po nich dzieci i młodzieży. Sprawdzano czy drzwi do pomieszczeń nie posiadają progów. Kontrolowano również sale gimnastyczne zwracając szczególną uwagę na stan urządzeń sportowych i sprawdzając czy posiada on certyfikaty bądź atesty.

Zastrzeżenia pod względem sanitarno-technicznym budził stan posadzek w niektórych z pomieszczeń w Internacie Technikum Leśnego, Zespole Szkół Nr 1 w Hajnówce, Zespole Szkół w Czyżach na które prowadzone jest postępowanie (w Zespole Szkół Nr1 w Hajnówce zalecenia zostały wykonane).

Podczas kontroli otoczenia obiektów sprawdzano stan nawierzchni boisk i placów rekreacyjnych oraz na przymocowanie bramek i innych konstrukcji. Zwracano uwagę na elementy mogące być przyczyną wypadku, a więc na nawierzchnię dróg na terenie placówki, ogrodzenie, szlaki komunikacyjne wychodzące poza teren. W tym zakresie nie stwierdzono żadnych zastrzeżeń.

Nadzór nad organizacją kolonii, obozów

W 2015 roku skontrolowano 9 placówek wypoczynku dzieci i młodzieży. Stan sanitarny kontrolowanych placówek nie budził zastrzeżeń.

Do PSSE w Hajnówce wpłynęło 1 doniesienie dotyczące niewłaściwego stanu sanitarnego na Obozie Ornitologicznym w lesie na obrzeżu zbiornika Siemianówka. W trakcie oględzin obozu stwierdzono, że jest to studencki obóz badawczy z Koła Naukowego Biologów UW w Białymstoku, studenci zajmowali się obrączkowaniem ptaków. Nie była to placówka związana z wypoczynkiem dzieci i młodzieży w rozumieniu przepisów. Skarżącego poinformowano, że w sprawie ewentualnych zastrzeżeń co do o stanu sanitarnego obozu, należy zwracać się do zarządcy terenu, na którym się on znajduje.

Brak właściwego zabezpieczenia wypoczynku letniego i zimowego.

W okresie poprzedzającym wakacje oraz ferie zimowe dokonano opiniowania obiektów przeznaczonych na organizowanie letniego oraz zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży. Wydanie opinii poprzedzone było czynnościami kontrolno – rozpoznawczymi, które polegały na sprawdzeniu stopnia przygotowania obiektów do przyjęcia grup dzieci młodzieży pod względem ochrony przeciwpożarowej. Sprawdzono między innymi wyposażenie obiektów w podręczny sprzęt gaśniczy, warunki ewakuacji, stan instalacji użytkowych oraz znajomość postępowania właścicieli, pracowników, zarządców tych obiektów w przypadku powstania pożaru bądź innego miejscowego zagrożenia.

Nie prowadzono przeglądów obozów podczas trwania kolonii.

Wypoczynek i rekreacja. Edukacja młodzieży szkolnej w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Hajnówce, we współpracy z Zarządem Oddziału Powiatowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP w Hajnówce zorganizowała eliminacje powiatowe Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej pt "Młodzież zapobiega pożarom". Działania polegały na opracowaniu zestawów pytań dla poszczególnych grup wiekowych, udostępnieniu materiałów dotyczących ochrony przeciwpożarowej uczestnikom konkursu oraz zapewnieniu obsady komisji w trakcie konkursu, który został przeprowadzony w siedzibie Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Hajnówce.

Obsługa wycieczek dzieci i młodzieży. Podczas pobytu dzieci i młodzieży w jednostkach PSP strażacy zapoznali uczestników wycieczek ze specyfiką służby w straży pożarnej. Omówiono podstawowe zasady postępowania w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia w tym również zasady użycia podręcznego sprzętu gaśniczego. Ponadto dokonywano pokazów sprzętu będącego na wyposażeniu samochodów bojowych.

5. Zagrożenia kryzysowe

a. Pożarowe

Prowadzenie planowanych kontroli obiektów zaliczanych do kategorii zagrożenia ludzi.

Czynności kontrolno - rozpoznawcze prowadzone są w oparciu o opracowany roczny plan kontroli. Obiekty użyteczności publicznej, w których w roku 2015 prowadzone były

kontrole

to: szkoły, hotele i motele, domy wczasowe i pensjonaty, lokale gastronomiczne. W przypadku stwierdzenia uchybień naruszających przepisy z zakresu ochrony przeciwpożarowej wydano decyzje administracyjne nakazujące usunięcie w określonych terminach występujących usterek. Najczęściej spotykane nieprawidłowości to: brak okresowych badań podręcznego sprzętu gaśniczego, braki w podręcznym sprzęcie gaśniczym, brak okresowych badań instalacji użytkowych, brak opracowanych instrukcji bezpieczeństwa pożarowego, brak badań i konserwacji wewnętrznych sieci hydrantowych, brak przeszkolenia pracowników z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

Patrolowanie obszarów leśnych w okresie suszy i wzmożonej penetracji ludności w sezonie turystycznym i zbiorów runa leśnego – Komenda Powiatowa Straży Pożarnej w Hajnówce nie prowadziła w/w patrolów 2015 roku.

Utrzymanie przejezdności dróg i punktów czerpania wody na obszarach leśnych.

W okresie poprzedzającym wzmożoną palność w lasach będących na terenie powiatu przeprowadzono w 2015 roku czynności kontrolno– rozpoznawcze, podczas których głównym elementem, na który zwracano uwagę, był stan przejezdności dróg oraz stan punktów czerpania wody do celów gaśniczych. Należy stwierdzić, iż wszystkie nadleśnictwa ze zrozumieniem podchodzą do tego problemu, czego efektem jest stała poprawa warunków zaopatrzenia w wodę na wypadek powstania pożaru w lasach.

Zgodnie z rocznym planem pracy w kwietniu i maju bieżącego roku zostaną przeprowadzone czynności kontrolno– rozpoznawcze na terenach leśnych, mających na celu określenie stopnia przygotowania nadleśnictw do okresu wzmożonego zagrożenia pożarowego obszarów leśnych.

Podjęcie działań w zakresie polepszenia przygotowania jednostek PSP i OSP do usuwania skutków zdarzeń.

W 2015 roku we wszystkich jednostkach OSP będących w Krajowym Systemie Ratowniczo – Gaśniczym przeprowadzono inspekcje gotowości operacyjnej w zakresie przygotowania

do prowadzenia działań ratowniczo - gaśniczych. Informacje zbiorcze zostały przesłane do poszczególnych gmin.

Przeprowadzono następujące kursy dla strażaków OSP powiatu hajnowskiego:

- szkolenie e – learningowe podstawowe strażaków ratowników OSP – przeszkolono 24 strażaków,
- kurs Kwalifikowanej Pierwszej Pomocy – przeszkolono 81 strażaków,
- szkolenie e – learningowe dowódców OSP – 19 strażaków,
- szkolenie z zakresu współdziałania z Lotniczym Pogotowiem Ratunkowym – przeszkolono 61 strażaków.

Rozszerzenie radiowego systemu sterowania systemem alarmowym.

Wszystkie OSP będące w Krajowym Systemie Ratowniczo – Gaśniczym posiadają zamontowane systemy selektywnego wywołania, którego sterowanie odbywa się z Stanowiska Kierowania Komendanta Powiatowego PSP w Hajnówce. Według posiadanego rozeznania nie planuje się wyposażenie jednostki OSP Nowokornino oraz OSP Werstok w ww. system.

Szkolenie formacji OC w zakładach pracy i kontrola zakładów.

Komenda Powiatowa PSP w Hajnówce nie prowadzi szkoleń formacji OC.

Wypadki oraz katastrofy techniczne i budowlane

W 2015 r. przeprowadzono 108 inspekcji budów i 120 kontroli sprawdzających. Dzięki kontroli w wielu przypadkach inwestorzy uniknęli wykonania robót budowlanych niezgodnie ze sztuką budowlaną a więc zagrożenia bezpieczeństwa ludzi i mienia oraz popełnienia czynów podlegających karze.

W przypadku stwierdzenia, że uczestnicy procesu budowlanego nie przestrzegają przepisów Prawa budowlanego prowadzone są postępowania administracyjne zmierzające do doprowadzenia obiektów budowlanych do stanu zgodnego z prawem.

W 2015 r. wszczęto 6 postępowań administracyjnych mających na celu doprowadzenie wykonanych robót budowlanych lub obiektów budowlanych do stanu zgodnego z prawem. W kilku przypadku została naliczona i zapłacona opłata legalizacyjna na łączną sumę 115 tys. złotych.

W związku ze stwierdzeniem nieprzestrzegania, przez uczestników procesu budowlanego, przepisów Prawa budowlanego (stanowiącym wykroczenie) w 2015 r. nałożono 2 mandaty na kwotę 200 zł.

W okresie jesienno - zimowym zwracana jest szczególna uwaga na kontrole utrzymania obiektów budowlanych w przypadku intensywnych opadów śniegu, w tym

przede wszystkim obiektów użyteczności publicznej i obiektów wielkopowierzchniowych.

Na terenie powiatu hajnowskiego jest 53 obiekty wielkopowierzchniowe tj. budynki o powierzchni zabudowy przekraczającej 2000 m² i innych obiektów budowlanych o powierzchni dachu przekraczającej 1000 m².

W 2015 r. przeprowadzono 25 kontroli utrzymania użytkowanych obiektów budowlanych. Kontrole te obejmowały, między innymi, sprawdzenie wykonania, przez właścicieli lub zarządców obiektów budowlanych, obowiązku przeprowadzania okresowych kontroli stanu technicznego tych obiektów w okresach określonych w Prawie budowlanym.

W celu zlikwidowania zagrożenia bezpieczeństwa ludzi i mienia podejmowane są, z urzędu, czynności dotyczące budynków nieużytkowanych i będących w nieodpowiednim stanie technicznym. W 2015 roku wszczęto 6 postępowań dotyczących takich budynków, w 2 przypadkach wydano nakazy rozbiórki, w pozostałych przypadkach budynki są rozebrane lub w trakcie rozbiórki we własnym zakresie przed wydaniem decyzji.

Dodatkowo wszczęto 8 postępowań egzekucyjnych mające na celu przymuszenie do wykonania rozbiórki obiektów nakazanych w decyzji.

Niezależnie od czynności podejmowanych w ramach zadań określonych w Prawie budowlanym do obowiązków inspektoratu należy rozpatrywanie skarg i wniosków mieszkańców powiatu dotyczących sporów sąsiedzkich dotyczących obiektów budowlanych, w 2015 r. rozpatrzono 27 skarg,

Czynności podejmowane przez Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego wpłynęły na poprawę stanu technicznego obiektów budowlanych i bezpieczeństwo ich użytkowania. Zmniejszeniu uległa również ilość przypadków nieprzestrzegania przez uczestników procesu budowlanego oraz właścicieli i zarządców obiektów budowlanych przepisów Prawa budowlanego.

Działania w kierunku zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego w zakresie zaopatrzenia mieszkańców powiatu w wodę do spożycia.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego spożywanej wody Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Hajnówce prowadził monitoring jakości wody do spożycia dla ludzi w urządzeniach zbiorowego zaopatrzenia oraz w wodociągach zakładowych, które w sposób ciągły dostarczały wodę mieszkańcom powiatu.

Wodę do spożycia dostarczało 18 wodociągów (17 publicznych i 1 zakładowy) usytuowanych na terenie powiatu oraz 3 wodociągi spoza powiatu: wodociąg Orla i gminny Bielsk (powiat bielski) oraz wodociąg Pawły (powiat białostocki).

Tabela 1. Dane dotyczące zaopatrzenia w wodę stan na dzień 31.12.2015r

Liczba mieszkańców powiatu hajnowskiego ogółem (wg GUS na koniec 2014r.)	44957
Liczba mieszkańców hajnowskiego korzystająca z wody o kontrolowanej jakości	44778
Liczba mieszkańców powiatu korzystających z wody o niekontrolowanej jakości (ze studni przydomowych)	179
Liczba mieszkańców korzystających o jakości niezgodnej z rozporządzeniem pod względem fizykochemicznym (gm. Narewka)	2799

Na przestrzeni roku próbki kwestionowane były w 4 wodociągach (8 próbek):

1. Wodociąg Klejniki (2 próbki):

- ✓ 1 próbka wody podawanej do sieci wodociągowej ze względu na przekroczenie NDS manganu
- ✓ 1 próbka wody w sieci wodociągowej ze względu na obecność bakterii grupy coli

2. Wodociąg Czyże (1próbka):

- ✓ 1 próbka wody podawanej do sieci wodociągowej ze względu na przekroczenie NDS manganu i jonu amonowego

3. Wodociąg Suchowolce (1 próbka):

- ✓ 1 próbka wody w sieci wodociągowej ze względu na obecność bakterii grupy coli

4. Wodociąg Narewka (4 próbki):

- ✓ 2 próbki wody podawanej do sieci wodociągowej (hydrofornia) – ze względu na przekroczenie NDS mętności, żelaza i manganu oraz 2 próbki wody w sieci wodociągowej u odbiorcy ze względu na przekroczenie NDS mętności.

Jakość wody w wodociągu Narewka w porównaniu do roku 2014 uległa pogorszeniu, stężenie manganu, żelaza i mętności wzrosło, ponadto przekroczone zostało stężenie mętności w sieci wodociągowej. W tej sprawie PPIS w Hajnówce prowadzi postępowanie administracyjne. Natomiast stwierdzone zanieczyszczenia bakteriologiczne wody w wodociągu Suchowolce i Klejniki zostały dość szybko wyeliminowane. Prawdopodobnie przyczyną zanieczyszczenia wody w sieci były przyłącza u odbiorców.

Epidemiologiczne

Profilaktyka i zapobieganie

Prowadzenie szkoleń oraz informowanie ludności w przypadkach zagrożeń chorobami zakaźnymi poprzez plakaty i lokalne media

Sytuacja epizootyczna na terenie powiatu hajnowskiego jest bardzo dobra.

W 2015 r. stwierdzono tylko 11 przypadków wystąpienia afrykańskiego pomoru świń u dzików - choroba zwierząt zwalczana z urzędu.

W związku z wystąpieniem ASF przeprowadzone są akcje informacyjne w postaci ulotek, plakatów, a także informacje są przekazywane w gospodarstwach hodowli świń w trakcie kontroli. Przeprowadzono szkolenie myśliwych i leśników oraz przekazano informacje na różnych spotkaniach, których uczestnikami byli rolnicy, samorządowcy, lekarze weterynarii, funkcjonariusze policji, straży granicznej, służby celne i itp.

W czasie szkoleń zwracano uwagę na realne niebezpieczeństwo przeniesienia tej choroby poprzez żywność zwierzęcego pochodzenia przewiezioną przez wschodnią granicę jak i przechodzącą przez granicę chore dziki. Zaznaczano jakie zostaną poniesione konsekwencje, szczególnie ekonomiczne dla indywidualnego hodowcy jak i gospodarki kraju

W roku 2015 na terenie powiatu hajnowskiego sytuacja epidemiologiczna przedstawiała się następująco:

Jednostka Chorobowa	2014	2015				
			Zachorowania	Współczapadał.	Zachorowania	Współczapadał.

Salmonelozy	zatrucia pokarmowe	8	17,6	24	53,4	
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe	wywołane przez <i>E. coli</i> inna i BNO	9	19,8	7	15,6	
	wywołane przez <i>Clostridium difficile</i>	24	52,8	11	24,5	
	inne określone	20	44,03	9	20,0	
	inne nieokreślone	-	-	1	2,2	
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2			13	200,6	8	129,9
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	gronkowcowe	1	2,2	-	-	
Lamblioza (giardioza)			1	2,2	-	-
Wirusowe zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez rotawirusy	65	143,1	60	133,5	
	wywołane przez norowirusy	13	28,6	17	37,8	
	inne określone	12	26,4	7	15,6	
	nie określone	3	6,6	10	22,2	
Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2			36	555,6	31	503,2
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu - ogółem			128	281,8	91	202,4
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu u dzieci do lat 2			15	231,4	2	32,5
Tularemia			1	2,2	3	6,7
Mycobakteriozy inne i BNO			1	2,2	3	6,7

Krzusiec		-	-	7	15,6
Płonica (szkarlatyna)		5	11,0	-	-
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna	ogółem	5	11,0	5	11,1
	róża	5	11,0	4	8,9
	inna określona i nieokreślona	-	-	1	2,2
Kiła – inne postacie kiły i kiła nieokreślona		-	-	1	2,2
Borelioza z Lyme		91	200,4	76	169,1
Styczność i narażenie na wściekliznę/potrzeba szczepień		24	52,8	17	37,8
Kleszczowe zapalenie mózgu		10	22,0	15	33,4
Encefalopatie gąbczaste	Choroba Creutzfeldta-Jacoba (CJD)	1	2,2	-	-
Inne wirusowe zapalenie mózgu	nie określone	1	2,2	-	-
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	enterowirusowe	5	11,0	-	-
	inne określone i nie określone	8	17,6	-	-
Ospa wietrzna		382	841,1	77	171,3
Różyczka		3	6,6	2	4,4
Wirusowe zapalenie wątroby	typu B przewlekłe	1	2,2	4	8,9
	typu C wg definicji przypadku - 2014r.	2	4,4	4	8,9
AIDS – zespół nabytego upośledzenia odporności		1	2,2	-	-

Nowo wykryte zakażenia HIV		3	6,6	-	-
Świnka		2	4,4	2	4,4
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> , inwazyjna	ogółem	-	-	2	4,4
	posocznica	-	-	2	4,4
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	w innych chorobach objętych Mz-56	2	4,4	3	6,7
	inne określone	1	2,2	-	-
	inne nieokreślone	-	-	2	4,4
Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone		5	11,0	4	8,9
Grypa		3	6,6	-	-
Gruźlica płuc		9	19,8	4	8,9
Gruźlica innych narządów		1	2,2	-	-
RAZEM		922	2030,2	516	1147,8

Zapadalność liczona na 100 tys. Ludności biegunki u dzieci do lat 2 – zapadalność liczona na 10 tys. i grupę wiekową

Z przedstawionej powyżej sytuacji epidemiologicznej wynika, że w 2015r. z chorób rzadko występujących odnotowano **3 zachorowania na tularemię**, (zaś w 2014r. wystąpił 1 przypadek tularemii).

W 2015 zarejestrowano 24 przypadków zachorowań na salmonelozę w postaci zatrucia pokarmowego (w 2014r.– 8). Wystąpiły **2 ogniska zbiorowego zatrucia pokarmowego**:

- zatrucie rodzinne w domu prywatnym, czynnikiem etiologicznym była Salmonella Enteritidis, zachorowały 2 osoby, wykryto 1 nosiciela bezobjawowego.
- zatrucie uczestników sympozjum organizowanego w Białowieży przez Międzynarodowe Towarzystwo Uprawy i Ochrony Drzew. Czynnikiem etiologicznym

zatrucia były prawdopodobnie wirusy, jednakże nie ustalono w/w czynnika, źródła oraz nośnika zatrucia. Wszyscy uczestnicy w okresie narażenia przebywali z 1-dniową wizytą na Białorusi, gdzie również spożywali posiłek. Mimo przeprowadzonych badań nie wyizolowano żadnego czynnika patogenego ani od osób chorych, ani od zdrowych, z próbek żywności i wody. Zachorowały 23 osoby mieszkające w różnych powiatach na terenie Polski.

W przypadku innych zarejestrowanych chorób: wzrosła liczba zachorowań na kleszczowe zapalenie mózgu (w 2015r. – 15, w 2014r. – 10), a zmalała liczba zachorowań na boreliozę (w 2015r. – 76; w 2014r. - 91); wzrosła liczba zachorowań na krztusiec (w 2015r. – 7, w 2014r. – 0), zaś zmalała na ospę wietrzną (2014r. – 382, w 2015r. – 77); zwiększyła się liczba zachorowań na wirusowe zapalenia wątroby typu B nieokreślone i typu C (2015r. po 4 przypadki, w 2014 odnotowano łącznie 3 przypadki).

Nadal wzrasta liczba osób uchylających się od szczepień ochronnych, rodzice odmawiają zaszczepienia 36 dzieci (w 2014 było 27). PPIS w Hajnówce prowadzi działania informacyjne, profilaktyczne, jak również i działania administracyjne mobilizujące do realizacji szczepień.

Problemem pozostają nadal pokąsania przez znane i nieznane (wałęsające się, bezpańskie) zwierzęta. Liczba pokąsań i styczności ze zwierzętami zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego: **84** przypadki w 2015r., 94 przypadki w 2014r. Wśród 67 przypadków pokąsań przez psy 50 osób zostało pokąsanych przez psy znane, 17 przez psy nieznane, 13 przez koty oraz 1 kontakt ze zwłokami borsuka, 1 pokąsanie przez jeża, 1 pokąsanie przez nietoperza oraz 1 pokąsanie przez tchórza. W 2015 roku **17** osób zaszczepiono p/wścieklicznie (w 2014r. – 24).

W związku z zapobieganiem rozprzestrzeniania się w/w chorób Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna kontynuowała działania dotyczące profilaktyki i zapobiegania zagrożeniom epidemiologicznym, w tym podejmowano następujące działania:

- przeprowadzano wywiady epidemiologiczne,
- prowadzono nadzór nad ozdowieńcami i nosicielami pałeczek *Salmonella*,
- udzielano porad, instruktażu na tematy związane z chorobami zakaźnymi i przestrzeganiem zasad higieny,

- propagowano zalecane szczepienia ochronne dla osób dorosłych i dzieci,
- pozostawiano materiały z zakresu oświaty zdrowotnej (ulotki, broszury),
- prowadzono współpracę z Powiatowym Lekarzem Weterynarii,
- prowadzono szkolenia dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych, które dotyczyły wirusowego zapalenia wątroby B i C'
- przeprowadzono szkolenie dla rodziców dzieci 3-5 letnich uczęszczających do przedszkola na temat „Szczepienia ochronne”,
- informacje dotyczące chorób zakaźnych były umieszczane na stronie internetowej PSSE w Hajnówce [http:// psse-hajnowka.pl](http://psse-hajnowka.pl) .

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna prowadzi ciągłą działalność dotyczącą profilaktyki chorób wieku dziecięcego, głównie poprzez propagowanie zalecanych szczepień ochronnych i nadzór na wykonawstwem szczepień. Jednakże zwiększa się liczba rodziców, którzy nie wyrazili zgody na zaszczepienie dzieci w ramach Programu Szczepień Ochronnych.

Egzekwowanie warunków sanitarnych produkcji i obrotu żywnością

PSSE w Hajnówce powyższe zagadnienie realizowano poprzez intensywny i skoordynowany nadzór sanitarny nad zakładami produkcji i obrotu żywnością oraz nad jakością środków spożywczych w nich wytwarzanych, konfekcjonowanych i wprowadzanych do obrotu.

W rezultacie prowadzonego w 2015 roku nadzoru sanitarnego w zakresie bezpieczeństwa żywności skontrolowano **271** zakładów, wydano **102** decyzje administracyjne, w tym 2 decyzje zakazujące wprowadzania do obrotu produktów spożywczych niespełniających wymagań.

W ostatnich latach stan sanitarny zakładów systematycznie poprawia się, niemniej jednak przeprowadzane kontrole wykazują nadal szereg nieprawidłowości, w wielu przypadkach takich samych jak w roku poprzednim.

Niezgodności, które były istotne i mogły mieć znaczny wpływ na zdrowie ludzi to.

- warunki magazynowania surowców, półproduktów i wyrobów gotowych w temperaturze niezgodnej z deklaracją producenta;
- niewłaściwy stan techniczny urządzeń, sprzętu, wyposażenia/powierzchni kontaktujących się z żywnością, a także nieprawidłowości w myciu i dezynfekcji sprzętu produkcyjnego i pomocniczego, naczyń transportowych, stołowych;
- nie wystarczająca higiena zatrudnionego personelu, brak orzeczeń wymaganych ze

- względów sanitarno-higienicznych potwierdzających stan zdrowia personelu,
- nieprawidłowy przebieg procesów technologicznych szczególnie prowadzonej obróbki cieplnej;
  - przyjęcie surowców/półproduktów i wyrobów gotowych do zakładu niewłaściwej jakości, wprowadzanie do obrotu, lub w produkcji składników/ gotowych produktów po upływie terminu przydatności;
  - nie wyszczególnianie w oznakowaniu żywności składników alergennych

Nieprawidłowości stwierdzone w zakładach produkujących żywność oraz w placówkach obrotu środkami spożywczymi funkcjonującymi na terenie powiatu hajnowskiego rozłożone były przypadkowo w czasie, występowały na różnych etapach produkcji lub obrotu oraz nie miały charakteru seryjnego.

Pobrano 133 próbki środków spożywczych, wymazów sanitarnych oraz wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, w tym zakwestionowano 10. Były to:

- 3 próbki suplementów diety kwestionowane z powodu nieprawidłowego oznakowania
- 2 próbki kapusty kwaszonej kwestionowane z powodu nieprawidłowego znakowania
- 1 próbka jaj pobrana w gospodarstwie domowym prywatnym kwestionowana z powodu obecności bakterii *Salmonella Enteritidis*
- 4 próbki wymazów sanitarnych pobranych w zakładach żywienia zbiorowego kwestionowane z powodu zanieczyszczeń mikrobiologicznych

We wszystkich przypadkach PPIS w Hajnówce wdrożył stosowne postępowanie administracyjne, celem wyeliminowania z obrotu żywności nieodpowiedniej jakości zdrowotnej i poprawy stanu sanitarnego zakładów.

Pod nadzorem Inspekcji Weterynaryjnej znajduje się 1 zakład przetwórczy mleka kat. A posiadający uprawnienia eksportowe w tym na rynek Federacji Rosyjskiej i Unii Celnej:

- przeprowadzono w nim 2 kontrole: kompleksową i tematyczną, pozytywnie oceniając stan sanitarno-higieniczny
- przeprowadzono 24 kontrole w punktach odbioru mleka OSM oraz 136 kontrole gospodarstw hodowli bydła mlecznego i zlewni przyoborowych.
- w punktach skupu dziczyzny przeprowadzono 7 kontrole dotyczących warunków sanitarnych i technicznych prowadzonego skupu
- kontrole podlega jeden zakład produkcji przetworów mięsnych typu MLO oraz podmioty sprzedaży bezpośredniej dotyczące miodu i produktów pszczelich a także

zwierząt łownych.

Egzekwowanie warunków produkcji bezpiecznej żywności nie ogranicza się do kontroli tej produkcji w zakładach przetwórczych żywności zwierzęcego pochodzenia.

Kontrola ta zaczyna się już na etapie produkcji pasz i żywienia zwierząt, a w dalszej kolejności środków żywności zwierzęcego pochodzenia.

Badania monitoringowe były ukierunkowane na wykrycie pozostałości biologicznych, chemicznych, fizycznych oraz promieniowania.

Przebadano 174 prób monitoringowych i urzędowych z czego 2 były z wynikiem dodatnim.

Badanie zwierząt rzeźnych i ich mięsa, mięsa zwierząt łownych oraz innych przeznaczonych do spożycia przez ludzi.

- na terenie powiatu nie ma zakładów uboju zwierząt rzeźnych lub przetwórstwa mięsa zwierząt łownych. W gminach na terenie których znajdują się lecznice zwierząt zlokalizowane jest 5 terenowych obwodów badania mięsa, w których 5 wyznaczonych lekarzy weterynarii i 1 technik weterynarii bada mięso zwierząt (w tym na obecność włośni) ubitych w gospodarstwach na własny użytek,.

- na terenie powiatu zlokalizowanych jest 6 punkty skupu dziczyzny, które podlegają nadzorowi Inspekcji Weterynaryjnej.

W 2015 r. przeprowadzono w nich 6 kontroli.

W Terenowym Punkcie Wykrywania Włośni przy PIW w Hajnówce przeprowadzono 1230 badań mięsa dzików w kierunku włośni metodą wytrawiania, z tego 10 z wynikiem dodatnim.

Usprawnienie lokalizacji ognisk chorób zwierząt domowych poprzez wdrożenie ewidencji zwierząt w systemie IACS

- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa prowadzi działania dotyczące identyfikacji i rejestracji bydła, poprzez wydanie paszportów oraz dokonywanie aktualizacji stanów liczebnych stad i zwierząt na podstawie składanej przez rolników dokumentacji.

Rzetelnie prowadzony system ewidencji oraz indywidualne paszporty zwierząt w przypadku wybuchu choroby zakaźnej na pewno przyczynią się do szybkiego określenia ogniska choroby oraz szybkiej lokalizacji zwierząt wywiezionych z ogniska do innych rejonów, a tym samym zapobiegnie to rozszerzaniu się zarazy i przyczyni się do skutecznego jej zwalczania.

Inspektorzy PIW w Hajnówce przeprowadzili w ramach wymogów wzajemnej zgodności (CC) 45 kontrole w obszarze A -identyfikacji i rejestracji zwierząt, 10 kontroli w obszarze B – zdrowie publiczne, zdrowie roślin i zdrowie zwierząt, oraz 12 kontroli w obszarze C – dobrostan zwierząt.

Dodatkowo 27 gospodarstw kompleksowo skontrolowano pod kątem identyfikacji i rejestracji bydła, owiec i kóz. We wszystkich skontrolowanych gospodarstwach przebywało 729 zwierząt gospodarskich, a uchybienia stwierdzono w 6 gospodarstwach.

Likwidacja procedur dzikiego grzebania padłych zwierząt.

Budowa na terenie powiatu grzebowisk zwierząt.

- działania władz rządowych, które doprowadziły do tego, że ARiMR podpisała umowy z podmiotami zajmującymi się zbiórką i utylizacją padłych zwierząt, rozwiązały problem konieczności budowy grzebowisk. W/w podmioty zbiórkę zwierząt padłych przeprowadzają bez większych zastrzeżeń.

W związku z zagrożeniem afrykańskim pomorem świń podpisana została umowa z firmą utylizacyjną (zgłosiła się tylko jedną firmą) która odbiera dziki z dodatnim wynikiem ASF.

Ograniczenie populacji bezdomnych zwierząt.

- lekarze weterynarii prowadzący usługi weterynaryjne przeprowadzają u zwierząt odpłatnie zabiegi mające na celu ograniczenie zdolności rozrodczych. Dotyczy to jednak tylko zwierząt zgłaszanych przez ich właścicieli. Nie przeprowadzano akcji masowych.

Urzędy Miast i Gmin poza sporadycznym wyłapywaniem zwierząt bezdomnych coraz częściej prowadzą inne czynności mające na celu ograniczenie populacji tych zwierząt .

W Hajnówce prowadzone jest schronisko dla psów. Podmiot ten zarejestrowany jest w Powiatowym Inspektoracie Weterynarii w Hajnówce i podlega nadzorowi Inspekcji Weterynaryjnej w zakresie ochrony zwierząt (dobrostanu) oraz zabezpieczenia epizootycznego.

Ilość wyłapanych bezpańskich psów (akcja przeprowadzana każdego miesiąca) powoduje przepełnienie tego obiektu w stosunku do możliwości technicznych zapewnienia tym zwierzętom odpowiednich warunków egzystencji. W schronisku przeprowadza się zabiegi sterylizacyjne psów i takie zwierzęta po zaciżeniu dopiero podlegają adopcji.

Urzędy Miast i Gmin mają obowiązek każdego roku wdrażać” Programu opieki

nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy”. Projekty tych programów podlegają opiniowaniu przez Powiatowego Lekarza Weterynarii.

Zmniejszenie liczby zwierząt wałęsających się.

Zmniejszenie liczby zwierząt wałęsających się w ramach akcji przeprowadzanych przez Urzędy – jak w pkt. 6a. Ustawa o prawie łowieckim dopuszcza odstrzał zwierząt wałęsających się czy zdziczałych na obszarze poza terenem zabudowanym. Jednak myśliwi korzystają z tej możliwości rzadko.

Inspekcja Weterynaryjna nie ma w swoim zakresie zadań polegających na zmniejszaniu populacji zwierząt wałęsających się (bezdomych)

Powyższe zadanie należy do obowiązków własnych gmin zgodnie z art. 3, ust. 1, pkt 4 i 5 - ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U.96.132.622)

Inspekcja Weterynaryjna w 2015 r. przeprowadziła w powiecie hajnowskim 54 obserwacje w kierunku wykrycia wścieklizny u zwierząt, które pokąsały lub podrapały ludzi. Do badań w kierunku wścieklizny przekazano próby od 14 padłych zwierząt (lisy, nietoperze, jenoty, kot, borsuk, kuna bóbr i ryś)

Nie stwierdzono u obserwowanych zwierząt wścieklizny.

Upowszechnianie metod utrzymania higieny osobistej w środowisku dzieci i młodzieży.

Poza ww. wymienionymi programami Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna realizuje cyklicznie edukacyjne programy prozdrowotne upowszechniające higienę osobistą w środowisku dzieci i młodzieży:

- a) Program „**Radosny uśmiech, radosna przyszłość**” skierowany do uczniów klas I-III szkół podstawowych i ich rodziców. Program dotyczy higieny stomatologicznej i profilaktyki próchnicy.
- b) Spotkania z dziećmi 5-6-letnimi w przedszkolach, z uczniami klas I-III w szkołach podstawowych z uczestnikami wycieczki letniego i zimowego na temat higieny osobistej, higieny stomatologicznej i higieny otoczenia oraz znaczenia higieny w profilaktyce chorób (grypy, chorób brudnych rąk).

6. Zagadnienia promocyjno – informacyjne

Mając na względzie ograniczenie demoralizacji i patologii oraz przestępczości nieletnich, prowadzono aktywną edukację prawną i wiktymologiczną dzieci i młodzieży, realizowano działania profilaktyczno-edukacyjne: „Bezpieczna droga do szkoły/ domu”, „Bezpieczne Wakacje/Ferie”, „Nie Bezpieczny Internet”, „Nie ufaj bezGRANICZnie”, „Nie bądźmy obojętni”, „Program wspierania ofiar przestępstw”, „NIELETNI”, „Stop 18”, działania w zakresie przeciwdziałania zjawisku narkomanii wśród dzieci i młodzieży szkolnej oraz w zakresie zapobiegania i zwalczania przestępczości godzącej w wolność seksualną i obyczajność małoletnich, a także zapobieganiu przemocy w rodzinie, przeprowadzone były pogadanki i prelekcje w szkołach podczas których przekazywano między innymi informacje na temat odpowiedzialności karnej za popełnione czyny karalne w świetle ustawy „O postępowaniu w sprawach nieletnich” i stosowanych przez Sąd środkach wychowawczych.

Ponadto organizowano spotkania z rodzicami, kuratorami oraz przedstawicielami instytucji zajmujących się działalnością na rzecz nieletnich oraz utrzymywano stałą współpracę z dyrektorami szkół, nauczycielami i pedagogami szkolnymi podejmując wspólne działania profilaktyczne. W 2015 roku w sumie przeprowadzono 268 spotkań z dziećmi i młodzieżą.

W roku 2015 przeprowadzono wiele pogadarek i pokazów sprzętu towarzyszącym różnym przedsięwzięciom i imprezom podczas których funkcjonariusze Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Hajnówce omawiali szereg problemów związanych z bezpieczeństwem dzieci i młodzieży m. in. podczas wypoczynku letniego i zimowego.

Informacja powyższa została opracowana w oparciu o pozyskane dane z następujących jednostek:

- Komenda Powiatowa PSP w Hajnówce
- Komenda Powiatowa Policji w Hajnówce
- [Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Hajnówce](#)
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce
- Zarząd Dróg Powiatowych w Hajnówce
- [Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Hajnówce](#)
- [Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Hajnówce](#)

– Starostwo Powiatowe w Hajnówce

Opracował:
Samuel Szymaniuk